

ระเบียบวิธีในการศึกษาวิจัย

แนวทางการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่ม-
เกษตรกรในภาคกลางซึ่งมีทั้งหมด 10 จังหวัด ว่าจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
หรือแบบอำนาจนิยม แต่เนื่องจากตามข้อบังคับของการตั้งกลุ่มเกษตรกรนั้นทุก ๆ ตำบลมีสิทธิ์จัดตั้ง
กลุ่มเกษตรกรได้ 1 กลุ่ม ในแต่ละแขวงอาชีพ² เช่นกลุ่มเกษตรกรทำไร่ กลุ่มเกษตรกรทำนา -
เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีกลุ่มเกษตรกรเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันทั่วประเทศมีถึง 3,356
กลุ่ม เฉพาะภาคกลางมี 361 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 1.

1 คู่มือในนิยามคำหน้า 22

2 ข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกร (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่ง-
ประเทศไทย, 2519)

3 เอกสารกรมส่งเสริมสหกรณ์, 31 พฤษภาคม 2520.

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนกลุ่มเกษตรกรในเขตจังหวัดภาคกลาง

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	
		จำนวน	ร้อยละ
1.	กรุงเทพมหานคร	47	13.02
2.	ปทุมธานี	42	11.63
3.	อยุธยา	46	12.74
4.	นนทบุรี	36	9.97
5.	อ่างทอง	34	9.43
6.	ชัยนาท	39	10.80
7.	สระบุรี	37	10.25
8.	อุทัยธานี	30	8.31
9.	ลพบุรี	26	7.20
10.	สิงห์บุรี	24	6.65
รวม		361	100.-

สำหรับกลุ่มผู้นำเกษตรกรที่จะทำการศึกษาวิจัยนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผู้นำกลุ่มเกษตรกรในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้นำกลุ่มเกษตรกรในเขตภาคกลางทั้งหมด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาค้นคว้าแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองจากเอกสารตำราต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะโครงสร้างของสังคมชาวนาไทย เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม ขั้นที่สองเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสนามโดยใช้แบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ แบบสอบถามทั้งหมดที่ผู้วิจัยจะจัดส่งให้แก่ผู้นำกลุ่มเกษตรกรโดยตรง และขั้นสุดท้ายเป็นการนำข้อมูลสนามทั้งหมดที่รวบรวมได้มาทำการคัดเลือก แปรรหัส และนับแจงจัดลงตารางและทำการวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การเลือกหน่วยที่จะศึกษาวิจัย : วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนมากถึง 361 กลุ่ม คังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ยังตั้งกระจัดกระจายอยู่ตามตำบลต่าง ๆ ของทุกจังหวัดในภาคกลาง คังนั้นการที่จะทำการศึกษาวิจัยผู้นำกลุ่มเกษตรกรทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง จึงเป็นไปได้ยากมาก คังนั้นผู้วิจัยจึงได้หาทางออกโดยติดต่อกับกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของกลุ่มเกษตรกรในส่วนของราชการโดยตรง เพื่อขอทราบกำหนดเวลาที่กลุ่มเกษตรกรจะจัดให้มีการประชุมผู้นำกลุ่มระดับภาคขึ้น ตามปกติแต่ละภาคจะมีการประชุมผู้นำกลุ่มเกษตรกรประจำภาคปีเว้นปี โดยปีที่เว้นการประชุมระดับภาคจะมีการจัดประชุมใหญ่ระดับชาติซึ่งผู้นำกลุ่มเกษตรกรทุกภาคจะมาประชุมรวมกัน

ในการจัดประชุมกลุ่มเกษตรกรระดับภาคนั้น ปกติกรรมการระดับภาคจะจัดให้มีการคัดเลือกตัวแทนของผู้นำกลุ่มเกษตรกรแต่ละกลุ่มเข้าร่วมประชุมทั้งนี้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยงบประมาณ จึงไม่สามารถจัดให้ผู้นำกลุ่มเกษตรกรมาร่วมประชุมได้ ในการคัดเลือกตัวแทนนี้ คณะกรรมการทำการคัดเลือกโดยให้แต่ละกลุ่มจับฉลากตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดไว้

สำหรับปี 2520 นี้ คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรภาคกลางได้จัดให้มีการประชุมกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มเกษตรกรภาคกลาง ณ หอประชุมจังหวัดสิงห์บุรี ตั้งแต่วันที่ 16 - 20 กันยายน พ.ศ. 2520¹

ในการจัดประชุมครั้งนี้มีผู้นำกลุ่มเกษตรกร เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 188 คน

เนื่องจากการ เก็บข้อมูลจากผู้นำกลุ่มเกษตรกรทั้งหมดมีปัญหามากมาย เพราะกลุ่มเกษตรกรอยู่กระจัดกระจายกันตั้งไกลแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ตัวแทนผู้นำกลุ่มเกษตรกรภาคกลางที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้เป็นประชากรส่วนหนึ่งสำหรับการวิจัย

นอกจากนี้ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยประสงค์จะเปรียบเทียบระดับของการมีวัฒนธรรมทางการ เมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดกรุงเทพมหานครกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ติดต่อกับกองฝึกอบรมกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จัดให้มีการฝึกอบรมกรรมการกลุ่มเกษตรกร กรุงเทพมหานคร ณ หอประชุมเซตหนองจอก ระหว่างวันที่ 3 - 30 กันยายน พ.ศ. 2520² โดยแบ่งการอบรมออกเป็น 4 รุ่น มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 135 คน การคัดเลือกกรรมการกลุ่มเกษตรกร เข้ากันโดยให้กรรมการตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ เป็นผู้จับฉลากตามจำนวนที่กองฝึกอบรมกำหนดไว้ จนกระทั่งได้กรรมการกลุ่มเกษตรกร เข้าร่วมการอบรมดังกล่าว

ดังนั้นการได้มาซึ่งประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จึงถือได้ว่าเป็นการได้มาแบบ Simple Random Sampling³

¹ ที่ระลึกการประชุมผู้นำกลุ่มเกษตรกรภาคกลาง, สำนักงานส่งเสริมการ เกษตรภาคกลาง จังหวัดชัยนาท.

² คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ 2961/2520 เรื่องให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมกรรมการ, กลุ่มเกษตรกรภาคกลาง กรุงเทพมหานคร.

³ อำนวยวิทย์ ชูวงศ์, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพรวพิทยาอินเตอร์ชันแนล, 2519), หน้า 139.

การกระจายของประชากร

จากการเลือกหน่วยประชากรดังกล่าวแล้ว ทำให้สามารถได้ประชากรจากทุกจังหวัด
ในเขตภาคกลางตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนประชากรที่ทำการวิจัย

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	156	48.30
ปทุมธานี	23	7.12
อยุธยา	24	7.43
นนทบุรี	20	6.19
อ่างทอง	18	5.58
ชัยนาท	18	5.58
สระบุรี	20	6.19
อุทัยธานี	16	4.95
ลพบุรี	15	4.64
สิงห์บุรี	13	4.02
รวม	323	100

การสร้างแบบสอบถาม¹

จากการศึกษาถึงลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองทั้งแบบประชาธิปไตยและแบบอำนาจนิยม ตลอดจนลักษณะวัฒนธรรมโดยทั่วไปของสังคมไทยในบทที่ 1 ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม สำหรับผู้นำกลุ่มเกษตรกร แบบสอบถามนี้ไ้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนแรก เป็นคำถามเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของผู้นำกลุ่มเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย ภูมิลำเนา ช่วงระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในฐานะผู้นำกลุ่มเกษตรกรและฐานะหรือตำแหน่งในฐานะผู้นำกลุ่มเกษตรกรและฐานะหรือตำแหน่งประจำท้องถิ่นอื่น ๆ นอกเหนือจากการเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกร ในตอนนี้มีคำถามทั้งหมด 3 ข้อใหญ่ด้วยกัน ซึ่งข้อมูลจากคำถามตอนที่ 1 นี้จะนำมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองโดยตรง โดยแบ่งออกเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีทั้งหมด 45 ข้อ แบ่งเป็นสเกลย่อย 11 สเกล คือ ป 1 ถึง ป 11 และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม ซึ่งมีทั้งหมด 32 ข้อ แบ่งเป็นสเกลย่อย 8 สเกล คือ อ 1 ถึง อ 8

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 271 - 290.

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและแบบ
 อำนาจนิยมนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล และแบบวิธีมาจากผลงานการค้นคว้าของ ชัยอนันต์
 สมุทวนิช¹ ทินพันธุ์ นาคะตะ² สุจิต บุญบงการ³ กมล สมวิเชียร⁴ กระมล ทองธรรมชาติ⁵
 สมชัย รักวิจิตร⁶ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ⁷ และ มนูญ สิริวรรณ⁸

¹ ชัยอนันต์ สมุทวนิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย.

² ทินพันธุ์ นาคะตะ, "A study of political Culture and Socialization of College Students," The Problems of Democracy in Thailand.

³ สุจิต บุญบงการ " นิสิตนักศึกษากับการพัฒนาการเมืองของไทย," วรรณไวทยากร,
 หน้า 1 - 31.

⁴ กมล สมวิเชียร, "วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาการเมืองไทย,"
วรรณไวทยากร, หน้า 33 - 70.

⁵ กระมล ทองธรรมชาติ, การเมืองและประชาธิปไตยของไทย, หน้า 5 - 7.

⁶ สมชัย รักวิจิตร, ความเป็นผู้นำในหมู่บ้านทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.

⁷ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, วัฒนธรรมทางการเมืองของครูในกรุงเทพมหานคร.

⁸ มนูญ สิริวรรณ, วัฒนธรรมทางการเมืองไทย ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะอำนาจนิยมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร.

แบบสอบถามตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปรับปรุงมาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของ ทินตัน¹ นาคะตะ² ซึ่งได้ดัดแปลงมาจากแนวการศึกษาวิจัยของโปรโทรและกริก¹ แมลคอสส์กี² อัลมอนต์ และเวอร์ก³ อาคอร์โน⁴ และโรเซ็นเบอร์ก⁵ เพราะเป็นการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองเหมือนกัน ต่างกันเฉพาะประชากรที่ทำการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะสามารถนำมาเปรียบเทียบกันเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการต่อไปได้

¹ James W. Prothro and Charles M. Griggs, "Fundamental Principles of Democracy: Bases of Agreement and Disagreement," Journal of Politics, 22 (May 1960), pp. 276-94.

² Herbert McClasky, "Consensus and Ideology in American Politics," American Political Science Review, 63 (June, 1964), pp. 361-82.

³ Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture (Princeton: Princeton University Press, 1963).

⁴ T.W. Adorno et al., The Authoritarian Personality (New York: Harper and Brothers, 1950).

⁵ Morris Rosenberg. "Misanthropy and Political Ideology," American Sociological Review, 21 (December, 1956) and "Misanthropy and Attitudes Toward International Affairs," Journal of Conflict Resolution, (December, 1957), pp. 340-45

อย่างไรก็ตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้พยายามคัดแปลงสำนวน ภาษา ตลอดจนเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมและบทบาทของผู้นำกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกถึงความเกี่ยวข้องกับบทบาทของตนเองอย่างใกล้ชิด และมีความตั้งใจที่จะตอบแบบสอบถามอย่างจริงจังมากขึ้น

สำหรับสเกลการวัดระดับของการมีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย ซึ่งแบ่งออกเป็นสเกล ป 1 - ป 11 นั้น มีรายละเอียดดังนี้

- สเกล ป 1 คำถามเกี่ยวกับการมีจิตใจที่ต้องการการปกครองแบบประชาธิปไตย
- ป 2 คำถามเกี่ยวกับความยึดมั่นในคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล
- ป 3 คำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคล
- ป 4 คำถามเกี่ยวกับการเคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
- ป 5 คำถามเกี่ยวกับความสนใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง
- ป 6 คำถามเกี่ยวกับความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและการมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ป 7 คำถามเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี และไว้วางใจผู้อื่น
- ป 8 คำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่หรือสถาบันทางราชการและการเมือง
- ป 9 คำถามเกี่ยวกับการรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล
- ป 10 คำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของมนุษย์
- ป 11 คำถามเกี่ยวกับการยึดถือหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย

สเกลการวัดระดับของการมีวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยม ซึ่งแบ่งออกเป็นสเกล อ 1 - อ 8 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- สเกล อ 1 คำถามเกี่ยวกับการมอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำ
 อ 2 คำถามเกี่ยวกับการนิยามอำนาจเด็ดขาด
 อ 3 คำถามเกี่ยวกับการอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ
 อ 4 คำถามเกี่ยวกับการไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล
 อ 5 คำถามเกี่ยวกับการนิยมนับถือในตัวบุคคลมากกว่าหลักของเหตุผล
 อ 6 คำถามเกี่ยวกับการนับถือระบบอาวุโส
 อ 7 คำถามเกี่ยวกับการไม่ยอมรับความแตกต่างในการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น
 อ 8 คำถามเกี่ยวกับการยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ สร้างตามแบบการวัดของ LIKERT. ซึ่งคำถามแต่ละข้อจะมีค่าตอบเหมือนกันหมดทุกข้อ ถ้าเป็นคำถามประเภทบวกที่สอดคล้องกับสเกล การให้คะแนนจะให้เป็น 5 4 3 2 1 สำหรับคำตอบที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ หากคำตอบเป็นประเภทลบ ซึ่งขัดแย้งหรือตรงข้ามกับสเกลการให้คะแนนจะให้เป็น 1 2 3 4 5 สำหรับคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามข้อสุดท้ายอีก 1 ข้อ เพื่อต้องการทราบทัศนคติของผู้นำกลุ่มเกษตรกร เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรในอนาคตอีกด้วย

คำถามตอนที่ 2 จึงมีรวมทั้งหมด 78 ข้อ

การทดสอบแบบสอบถาม

ในขั้นต้นเมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นแล้ว ได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขส่วนภาษาให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ตลอดจนการคัดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไป

เมื่อได้แบบสอบถามขั้นต้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทำการทดลอง ทดสอบ (Pretest) กับผู้นำกลุ่มเกษตรกรเขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 ชุด

ผลจากการทดสอบแบบสอบถามปรากฏว่ามีคำถามบางข้อที่ผู้นำกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่ค่อยเข้าใจ ผู้วิจัยจึงบันทึกไว้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ และจากการทดสอบแบบสอบถาม นี้เอง ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นอีกประการหนึ่งว่า ผู้นำกลุ่มเกษตรกรนั้น มีจำนวนไม่ น้อยที่มีฐานะตำแหน่งเป็นผู้นำท้องถิ่นประจำตำบล คือ ตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ แพทย์ ประจำตำบล เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้เมื่อผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งแล้ว จึงได้เพิ่ม การเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่มีตำแหน่งผู้นำท้องถิ่นประจำ กับผู้ไม่มีอีกประเด็นหนึ่งด้วย

การรวบรวมและบันทึกข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้จัดคณะผู้ช่วยประมาณ 10 คน โดยผู้วิจัยได้อธิบาย ถึงเป้าหมายของการวิจัยตลอดจนจุดมุ่งหมายของคำถามในแบบสอบถามอย่างละเอียดเพราะ ผู้วิจัยตระหนักดีว่า ผู้นำกลุ่มเกษตรกรนั้นโดยส่วนใหญ่แล้ว ยังไม่ถนัดกับภาษาหนังสือซึ่งอาจ จะมีปัญหาในการตอบแบบสอบถามได้

นอกจากนี้ในการไปรวบรวมข้อมูลสนามทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และที่จังหวัด สิงห์บุรีนั้น ผู้วิจัยได้เดินทางไปควบคุมการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกครั้ง ทำให้ผู้วิจัยมี โอกาสได้อธิบายถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตลอดจนคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามแก่ผู้ นำกลุ่มเกษตรกรอย่างชัดเจน

การคัดเลือกข้อมูล

เนื่องจากประชากรที่ทำการศึกษามีจำกัด ผู้วิจัยจึงได้ขอร้องให้ผู้นำกลุ่มเกษตรกร ทุกคนได้ตรวจทานการตอบแบบสอบถามก่อนที่จะส่งคืน พร้อมทั้งก็ได้ให้คณะผู้ช่วยวิจัยทำการ

ตรวจซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เมื่อรับแบบสอบถามคืนจากผู้นำกลุ่มเกษตรกร โดยเฉพาะการตอบคำถาม ไม่ครบด้วยวิธีนี้ จึงทำให้แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มีความสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก ฉะนั้น เมื่อทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์จึงปรากฏว่ามีส่วน ที่คัดออกนี้เนื่องจากตอบคำถามไม่ครบถ้วนบาง และอีกบางส่วนเนื่องจากเป็นบุคคลที่ไปประชุม ซ้ำที่จังหวัดสิงห์บุรีด้วย

สำหรับแบบสอบถามจากจังหวัดอื่น ๆ (ไม่นับกรุงเทพมหานคร) ซึ่งรวบรวมจากการ ประชุมผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่จังหวัดสิงห์บุรีนั้น คัดออก 5 ชุด เนื่องจากคำตอบไม่สมบูรณ์ ดังนั้น แบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์นี้จึงเป็นแบบสอบถามที่มีคำตอบครบสมบูรณ์ทุกข้อ ตามรายละเอียด ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

จำนวนแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว

จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	142	46.71
ปทุมธานี	23	7.57
อยุธยา	22	7.24
นนทบุรี	20	6.58
อ่างทอง	18	5.92
ชัยนาท	18	5.92
สระบุรี	17	5.59
อุทัยธานี	16	5.26
ลพบุรี	15	4.93
สิงห์บุรี	13	4.28
รวม	304	100

การวิเคราะห์ข้อมูลสนาม

ข้อมูลสนามที่ทำกรนับแจกแจงลงตารางตามสเกลแต่ละสเกลแล้วนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนแรก

เกี่ยวกับการวัดระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรแบบประชาธิปไตยตามสเกล ป 1 ถึง ป 11 และการวัดระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมตามสเกล อ 1 ถึง อ 8 นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลออกมาเป็นร้อยละของคะแนนแต่ละสเกล¹

ตอนที่สอง

เกี่ยวกับการวัดระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรทั้งแบบประชาธิปไตยและแบบอำนาจนิยมตามตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้คือ ภูมิภาค อำนาจ เศรษฐกิจ อายุ ระดับการศึกษา การดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและระยะเวลาการทำงานในกลุ่มเกษตรกรนั้น ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ออกเป็น 2 วิธี คือ ทั้งการเสนอเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนแต่ละกลุ่ม และการทดสอบด้วย T-test เพื่อทดสอบว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มที่กำหนดเป็นตัวแปรอิสระนั้นมีวัฒนธรรมทางการเมืองเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรมตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

¹ อาริวงค์ เอี่ยมจันทร์, คณิตศาสตร์ 2 สถิติ (กรุงเทพมหานคร: อนันต์การพิมพ์, 2512), หน้า 39 - 60.

² วินัส พิษานิช, สถิติสำหรับนักสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516), หน้า 120 - 135.

การคำนวณ

ในการคำนวณได้ตั้งสมมุติฐานสำหรับการทดสอบครั้งนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_a : \mu_1 \neq \mu_2, \mu_1 < \mu_2, \mu_1 > \mu_2$$

ปฏิเสธสมมุติฐานเมื่อ

$$t < t_{\frac{1}{2}\alpha} (\infty) df.$$

$$\text{หรือ } t > t_{1 - \frac{1}{2}\alpha} (\infty) df.$$

และยอมรับสมมุติฐานจากการทดสอบเมื่อค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า $t_{\frac{1}{2}\alpha} (\infty) df$ และน้อยกว่า $t_{1 - \frac{1}{2}\alpha} (\infty) df$

การทดสอบด้วย t - Test ของประชากร 2 กลุ่ม

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}}$$

เมื่อ $\sigma_1 = \sigma_2$

$$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2} = \sqrt{\frac{n_1 S_1^2 + n_2 S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}} \cdot \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$$

เมื่อ $\sigma_1 \neq \sigma_2$

$$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2} = \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1 - 1} + \frac{S_2^2}{n_2 - 1}}$$

t = ค่าที่ตรงการทดสอบ

\bar{X}_1 = ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 2

S_1 = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรกลุ่มที่ 1

S_2 = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนประชากรกลุ่มที่ 2

∞ = ระดับความคลาดเคลื่อน = 10

df = degree of freedom = ∞ เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก